

МЕТОД ПРОЄКТІВ ЯК ЗАСІБ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Ірина Мося'

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник
лабораторії підготовки фахівців у коледжах і технікумах,
Інститут професійної освіти НАПН України,
<https://orcid.org/0000-0001-7641-3352>

Анотація. Акцентовано увагу на технології навчального проєктування; розглянуто основні положення методу проєктів та застосування його при опануванні студентами як загальноосвітніх дисциплін, так і дисциплін, що формують спеціальні, фахові компетентності на будь-яких етапах оволодіння освітньо-професійною програмою та при вивченні матеріалу різного ступеня складності.

Ключові слова: технологія, навчальний проєкт, метод, якість, професійна підготовка, студент.

PROJECT METHOD AS A MEANS OF ASSESSING THE QUALITY OF TRAINING OF SPECIALISTS IN INSTITUTIONS OF PROFESSIONAL PRELIMINARY EDUCATION

Irina Mosya

Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Researcher of the
laboratories of scientific and methodical support training of specialists in colleges and
technical schools, Institute of Vocational Education of NAES of Ukraine,

Abstract. Emphasis is placed on educational design technologies; the main provisions of the project method and its application in students' mastery of both general disciplines and disciplines that form special, professional competencies at any stage of mastering the educational and professional program and in the study of material of varying complexity.

Keywords: technology, educational project, method, quality, professional training, student.

Технологія навчального проєктування, або метод проєктів, не дивлячись на її прагматичність, досить гнучка і варіативна. Педагогічна практика нині використовує широку палітру проєктів, що задовольняють соціальні, регіональні, професійно-педагогічні та інші вимоги до підготовки фахівців. Зазвичай проєкти поділяють за комплексністю й характером контактів (монопроєкт, міжпредметний проєкт), за тривалістю виконання (міні-проєкти, короткотермінові проєкти, річні), за кількістю учасників виконання проєкту – індивідуальний, парний, груповий тощо.

Раціонально поєднуючи теоретичне і практичне навчання, метод проєктів ґрунтується на таких основних положеннях:

– завжди зорієнтований на самостійну навально-пізнавальну діяльність студентів;

- в основу методу проєктів покладено ідею, яка відображає сутність поняття «проєкт», його прагматичну спрямованість на результат;
- для розроблення проєкту необхідно розв'язати проблему, що потребує від студента (чи студентів) комплексних, інтегрованих знань і умінь з різних галузей науки, техніки, технології та ін;
- технологічне структурування змістової частини проєкту, що відображає логіку наукового пошуку та гіпотетичне передбачення отримання результатів на певних етапах проєктування;
- виконання проєкту має моделювати всі етапи науково-педагогічного дослідження (визначення проблеми, формулювання дослідницьких завдань, висування гіпотез, визначення методів дослідження, проведення дослідження, аналіз отриманих даних, оформлення висновків та кінцевих результатів);
- в умовах проєктування однаковою мірою застосовуються різні форми організації навчально-пізнавальної діяльності студентів, але завжди робота має бути самостійною, проблемною, практично значущою для кожного виконавця проєкту;
- результати проєктної діяльності повинні мати практичне, теоретичне або пізнавальне значення, їх можна побачити, осмислити, застосувати, вони мають бути певним чином матеріалізовані.

Відтак, навчальний проєкт – це комплекс пошукових, розрахункових, дослідницьких, графічних та інших видів робіт, що виконуються студентами самостійно за організаційно-консультативної підтримки викладача з метою практичного чи теоретичного розв'язання проблеми. Технологія навчального проєктування може бути з успіхом застосована при опануванні студентами як загальноосвітніми дисциплінами, так і дисциплінами, що формують спеціальні, фахові компетентності на будь-яких етапах оволодіння освітньо-професійною програмою та при вивченні матеріалу різного ступеня складності.

Суттєво, що у технології навчального проєктування викладачеві відводиться роль помічника, консультанта, фасилітатора. Причому консультації студентам щодо виконання проєкту мають бути евристичними, проблемними. Іншими словами, слід спонукати студента самостійно знайти відповідь на питання, лише показати йому напрям пошуку, створити таку суперечність, щоб він сам, своїми розумовими зусиллями її розв'язав. Прикладом можуть бути такі відповіді викладача при звертанні до нього розробників проєкту: *А ви врахували, що... Ви переконалися, що ці результати отримані за валідною методикою? Ви не всі фактори визначили. Спробуйте... Це треба довести... Я б вам порадив прочитати статтю (монографію, художню книгу)... Треба підкріпити результати опитування*

викладачів (студентів, бібліотекарів, фахівців тощо) даними реальної практики... Зверніть увагу на вихідні дані... А як ця проблема розв'язується в теорії?...тощо.

У табл. 1 виписано особливості діяльності студентів і педагогічних працівників у перебігу проєктування.

Таблиця 1.

Зміст та характер діяльності учасників виконання проєкту

Стадії проєктування	Зміст роботи	Діяльність студентів	Діяльність педагогічного працівника
1. Запуск проєкту	Визначення теми й мети проєкту. Підбір робочих груп. Пошук ідей, проблем. Формулювання головної проблеми проєкту. Визначення цілей дослідження. Формулювання підтем (проблем): визначення підтем і проблем, кола питань в групах. Планування роботи: обговорення в групах (парах) плану роботи, головних питань, методів збирання й опрацювання даних, форми подання результату. Доведення до студентів критеріїв оцінки результатів проєкту.	Розподіляються на групи (пари). Обговорюють тему з викладачем, дискутують, визначають цілі, завдання проєктування. Розробляють план дій, визначають методи збирання й опрацювання даних. Розподіляють обов'язки щодо виконання завдань проєктування. Чітко визначають форми подання результатів кожним студентом та командою в цілому.	Знайомить з методикою проєктування. Вмотивовує учнів на творчу роботу. Допомагає визначити мету, завдання для кожної групи (пари). Висловлює пропозиції, радить ідеї. Допомагає провести мозковий штурм. Проводить евристичне консультування. Спрямовує дискусію на прийняття оптимальних варіантів рішень. Спостерігає, оцінює активність і результативність роботи кожного студента.
2. Виконання	Організація виконання робіт. Збір необхідних даних (аналіз джерел, пошук інформації в Інтернет, інтерв'ю, тести, анкетування, експерименти тощо). Аналіз результатів та відбір оптимальних варіантів розв'язання проблем. Формулювання понять, узагальнень, висновків. Оформлення результатів проєктування.	Кожен студент виконує власне завдання проєкту, збирає необхідні дані, оброблює інформацію, знайомить колег з його результатами. Обговорення результатів. Спільне формулювання узагальнень, висновків по проєкту. Оформлення результатів.	Проводить консультації, спостерігає за виконанням плану дослідження, оцінює результати діяльності студентів на кожному етапі, бере участь у дискусії, дає поради щодо оформлення результатів, оприлюднює оцінки за етапами, визначає лідируючі групи, кращих «дослідників».
3. Захист	Захист проєктів. Оцінка результатів проєктування Підведення підсумків. Успіхи і невдачі студентів. Вибір нових напрямів проєктної діяльності.	Кожен член групи доповідає свою визначену частину доповіді. Обговорює результати, оцінює власну та групову роботу.	Організовує взаєморецензії проєктів. Заслуховує доповіді. Оприлюднює кінцеві оцінки. Організовує заключну дискусію.

Доведено, що у процесі проєктної діяльності підвищується рівень зацікавленості студентів конкретним предметом, посилюються їх пізнавальні і професійні інтереси, розвиваються інтелектуальні здібності, критичне мислення. Адже виконуючи проєкт, студенти залучаються до пошуку вирішення проблеми та способів її дослідження, їм надається можливість демонстрації реальних результатів у процесі роботи над навчальним проєктом. Студенти навчаються не лише розробляти й виконувати проєкт згідно з поставленим завданням, а й презентувати його результати для широкої аудиторії; навчаються управляти власним часом за правилами тайм менеджменту; розкривають власний творчий потенціал та креативне мислення. Застосування проєктів у навчальному процесі підвищує ефективність та якість засвоєння знань студентами, сприяє формуванню вмінь працювати з інформацією, аналізувати, систематизувати, узагальнювати, робити висновки, висувати ідеї, знаходити варіанти розв'язання проблеми, передбачати можливі наслідки рішень, обґрунтовувати власну думку, знаходити компроміс, прогнозувати результати власної діяльності. Саме ці результати навчального проєктування і є тими критеріями, завдяки яким оцінюють якість професійної підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти.

Список використаних джерел:

Лузан, П.Г., & Мося', І.А. (2021). Оцінювання якості підготовки фахівців у коледжах: теоретичний аспект. In *The XII International Science Conference «Current issues, achievements and prospects of Science and education»*, May 03-05, 2021, Athens, Greece. P.169-173. info@eu-conf.com

Мося', І. А. (2021). Результати проєктування як засіб оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти. В *Підготовка майстра виробничого навчання, викладача професійного навчання до впровадження в освітній процес інноваційних технологій (05 листопада 2020 р.)* Глухів: Глухівський НПУ ім. О. Довженка, 2020.